

ALMA

En tidning för och om människorna i Blomsterfonden Nr 4 december 2022

*Varför Blomsterfondens hemtjänst
skiljer sig från andra*

Verksamhetschef
Navid Mirzad
Se sidorna 19–21!

Forskaren **Bi Puranen** om migranternas viktiga roll i hemtjänsten
Se sidorna 8–11!

**BLOMSTER
FONDEN**

Värmlandsäventyr

- En resa i Selma Lagerlöfs och Gustaf Frödings fotspår med spa & avkoppling

I Värmlands djupa skogar vandrar varg och björn omkring som de alltid gjort. I stugorna i älvdalen ljugs det frisk, som man alltid gjort. I landskapets samhällen och städer samsas den moderna IT-världen med gamla seder och bruk. "Dä ärner sä" säger värmlänningen och litar förtröstansfullt på turen. Lika storlagen som naturen är, lika underfundiga och smäröliga är de människor som befolkar Värmland. En av dem har slående likheter med Selma Lagerlöf, i alla fall till det yttre. Hennes namn är Elma Lagerlöf, okänd, oäkta "syster" till Selma. Denna dam ur vars mun man får höra både stort och smått, sant och osant, följer med oss på vår Värmlandstur. Hon känner alla – Gustaf Fröding, Fridolf Rhudin, Tage Erlander, Sven – Ingvars och ett par tjog andra Värmlandsprofiler. Med henne i bussen blir det ett riktigt Värmlandsäventyr. I tvärkontrast till jäkt och stress har vi valt att bo på Selma Spa, som är ett andningshål i tillvaron. Allt uppbyggt kring flärd, skönhet, god och nyttig mat samt motion och utrymme för alla själar. Vi avslutar med en matupplevelse hos Niklas och Anna på Trilobiten. Resan är framtagen för Blomsterfonden.

DAG 1: FRÖDING, KARLSTAD

På vägen mot Värmland stannar vi för en god lunch i Skybar längst upp i Svampen, härifrån får vi en fantastisk vy över Örebro. Vårt äventyr börjar i Karlskoga där möter vi Kikki Fjelde, vår guide i Värmland. Hon visar oss Karlskoga innan färden går till Kristinehamn och Pircassostatyn där vi även får höra om galeaser och annat. När vi beskådat den märkliga skulpturen kör vi vidare till Alsters herrgård, Frödings minnesgård. Här väntar en trevlig visning, vi får en fördjupad och levande bild av den folkkäre skaldens liv och diktning. Vi bor mitt i Karlstad, Kikki visar oss sin stad och vi får våra rum på hotell Winn. Middag på hotellet och lite tid att utforska staden. (L,M)

DAG 2: LARS LERIN & SELMA SPA

På förmiddagen besöker vi Sandgrund, Lars Lerins omtyckta konsthall. Vi får en introduktion i Lars Lerins bildvärld och vi har tid att nju-ta av hans vackra konst och ströva runt bland bilderna på egen hand. Egen tid för lunch i Karlstad innan vi beger oss norrut till Selma Spa där vi skall bo en natt. Här finns möjlighet att njuta av hotellets fina spa med fri tillgång

FRI TILLGÅNG: SPA, TRÄNING & AVKOPPLING

Spaområde med pooler inom- och utomhus, bubbelpool samt bastu. Alla instruktörsledda pass på vårt dagsprogram som yoga, vatten träning, core, body pump, spinning, tabata med mera. I gymmet har du maskiner och fria vikter. Morgonrock och badtofflor till låns.

Spabehandlingar

På behandlingsmenyn erbjuds det massage i olika former, kroppsbehandlingar, ansiktsbehandlingar, kurbad, basturitualer och mycket mer. Önskar ni boka behandlingar, kontakta hotellets salongsbokning i god tid före ankomst, uppge bokningsnummer (fås från ReseSkaparna) 0565-166 10 eller reservation@selmaspa.se

till bubbelpool, torrbastu, ångbastu och ett stort utbud av hotellets egna aktiviteter. På kvällen äter vi en gemensam middag. (F,M)

DAG 3: MÅRBACKA & EGASTRONOMI

Efter frukost beger vi oss mot Mårbacka. Ett besök på Selma Lagerlöfs Minnesgård, där vi får en intressant visning samt lära oss mer om Selma Lagerlöf och uppleva den miljön som inspirerade henne till så många berättelser. Vi åker söderut förbi Karlstad där vi släpper av Kikki och tackar för våra dagar i Värmland med henne. Nu beger vi oss hemåt, men på vägen skall vi besöka Niklas och Anna för en måltid i deras matstudio Trilobiten. Anna har designat en underbar miljö och Niklas har jobbat som inspiratör, kock, framtids- och konceptutvecklare inom restaurangbranschen i hela Sverige samt tävlat och placerat sig väl i Årets Kock, Kock VM och OS samt SM i Mathantverk. De har en egen filosofi om matupplevelser som bygger på att alla sinnen skall stimuleras vid en måltid. Niklas kommer att berätta mer om detta och sen ska vi njuta av en fyrrättersmåltid med ädla drycker därtill. Mätta i kroppen och styr vi kosan hemåt. Denna gång söder om Mälaren. (F, L)

Kikki Fjelde, guide och skådespelare

Alias Elma Lagerlöf - är vår guide i Värmland, äkta värmländska som verkligen kan förmedla sitt landskaps historia och kultur på ett underhållande och målade sätt.

Christel Jansson

är med från Blomsterfonden som stödperson på hela resan. Hon har lång erfarenhet av Blomsterfondens verksamhet.

Hon arbetar bland annat som ansvarig utgivare av medlemstidningen Alma, men har även en bakgrund som sjuksköterska. Christel kommer att välkomna er på bussen i Stockholm tillsammans med Blomsterfondens vd Ulf Thörnevik. Ulf som är född och uppvuxen i Karlstad följer med som extra ciceron på denna medlemsresa.

FAKTA

PRIS: 6 150 KR
RESLÄNGD: 3 DAGAR
AVRESA: 7 MAJ 2023

I PRISET INGÅR

- Kikki Fjelde – levandegör Värmlands kulturpersoner som guide och reseledare
- Bussresa 3 dagar
- Del i dubbelrum på hotell Winn med frukost (F)
- Del i dubbelrum på Selma Spa med frukost (F)
- Tillgång till Selma Spa faciliteter, gruppträning och pooler
- 2 middagar (M)
- En lunch inkl måltidsdryck (L)
- Fyrrättersmåltid med vin & vatten (L)
- Besök & visningar: Frödings minnesgård Alster, Mårbacka minnesgård & Lars Lerins Sandgrund.
- Övriga besök enligt program

TILLÄGG

Enkelrum: 600 kr

Ulf's UNDRINGAR

Vi kan så mycket bättre

Mina föräldrar är till åren komna och har haft hemtjänst under ganska många år. De bor där de alltid bott, i lägenheten på Södra Klaragatan i Karlstad. Det är så politiker och samhället vill ha det, alla ska bo hemma så länge det går. Även mor, far och vi känner oss trygga och tillfreds med det upplägget, trots att jag är ensam barn och bor i Stockholm, på andra sidan Sverige. Jag är ganska väl förtrogen med mina föräldrars rättigheter, vet vad de kan kräva och hjälper dem att ställa rätt frågor. Det fungerar bra i det stora hela.

Detta var en sanning som upphörde att gälla den 2 september i år, då min pappa gick ur tiden. Försvann gjorde samtidigt min mammas livskamrat, hennes trygghet, hennes samtalspartner och inte minst hennes ögon. De var ett par som levde över sextio år tillsammans, de hade olika styrkor och vägde upp varandras svagheter. Tillsammans tog de sig framåt. Pappa hade problem med hörseln men hade syn som en örn, mamma kan höra en knappnål falla medan hennes ögon tyvärr grumlades för några år sedan. Utan pappa öppnades ett stort svart hål av ensamhet under henne.

Det är känslomässigt väldigt omtumlande för mig att ta del av detta nya perspektiv som anhörig, och komma fram till att de system, lagar och regelverk som byggts för hemtjänsten enbart fungerar för en del av de äldre. De som också har nära och kära på samma ort till sällskap, glädje och hjälp.

Som chef för en organisation som levererar hemtjänst brottas jag, precis som mina medarbetare, ständigt med ett pussel som i grunden inte går att lägga fullt ut. Det tidregistreringsförfarande som gäller för den ekonomiska ersättningen är många gånger en mission impossible-modell. Pengar finns för ett visst antal minuters service och omsorg för den äldre. Tidtagaruret slår på i samma sekund som hemtjänstpersonen kliver in genom dörren, och av på vägen ut igen. Ingen ersättning finns för planering, förberedelser och restider. Jag känner inte till någon annan verksam som finansieras med skattemedel som skulle kunna fungera med samma märkliga förbehåll.

Nu förstår jag också fullt ut vad systemet betyder för många äldre vars enda ljuspunkter under dagen är hemtjänstens besök. Längtan efter att få prata bort några minuter med en annan människa är stor, men verkligheten tillåter inte några sådana stunder. Om man inte gör avkall på något annat. Det blir ett ovärdigt liv för den äldre som upplever att ständigt nya personer, springer in och ut i lägenheten. Stressade, ofta några minuter efter tidtabellen.

Vi på Blomsterfonden gör allt som står i vår makt för att hitta nya förhållningssätt och arbetsrutiner som kan motverka svagheterna i ramarna vi är satta att verka inom.

Längre fram i tidningen kan du läsa om hur vi arbetar inom Blomsterfondens hemtjänst.

I det långa loppet är vi dock alla förlorare: Hemtjänstleverantörerna, personalen och framförallt de äldre och deras anhöriga. Samhället i stort. Vi behöver ändra systemet i grunden, vi kan så mycket bättre.

Ha det bra och ta hand om er över långhelgerna, så hörs vi igen på det nya året.

Ulf Thörnevik

är verkställande direktör i Blomsterfonden, sedan 2007, och har det yttersta operativa ansvaret för föreningens verksamhet.

Blomsterfonden

Blomsterfonden är en ideell förening, grundad av Alma Hedin 1921, som arbetar för hem och vård åt äldre i Storstockholm. Vi erbjuder seniorboende, med en omfattande social verksamhet som stöd.

Vi är även aktiva som vårdgivare inom äldreomsorgen. I dag har vi över 57 439 medlemmar.

Styrelseordförande

Johanna Cerwall

VD

Ulf Thörnevik

Plusgiro och bankgiro

Plusgiro 90 25 30-5, bankgiro 902- 5305.

Blomsterfonden samlar in gåvor till hem och vård åt äldre.

Swish: 9025305

Har du frågor om Blomsterfonden?

Ring 08- 555 94 500, eller skicka e-post till info@blomsterfonden.se.

Redaktion – Alma

Alma är Föreningen Blomsterfondens medlemstidning. Alma ges ut fyra gånger per år och skickas kostnadsfritt till alla medlemmar i Sverige. Redaktionen tar gärna emot material men förbehåller sig rätten att redigera i insänt material samt att publicera materialet elektroniskt.

Ansvarig utgivare och chefredaktör: Christel Jansson

Redaktion: Christel Jansson, Magnus Nordström - Kapten Miki Kommunikation .

Adress: Box 110 91, 100 61 Stockholm

Telefon: 08-555 94 500 (växel)

E-post tidningen: alma@blomsterfonden.se

Hemsida: www.blomsterfonden.se

Tryck: Pipeline Nordic AB

Annonsfrågor: magnus@kaptenmiki.se, 070-516 92 94.

Hemtjänsten i fokus: **Innehåll**

Medlemsresa till Värmland i konstens och kulturens tecken
sidan 2

Bi Puranen om vikten av dubbelriktad kommunikation i hemtjänsten
sidan 8–11

Så möttes vi igen på Seniorsmässan
sidan 16–17

Blomsterfonden förbereder inför långhelgerna
sidan 18

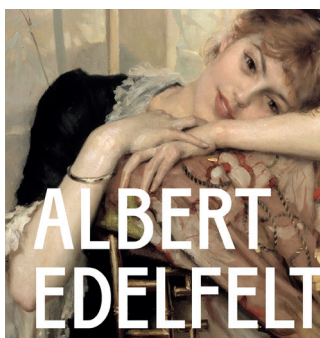
Om Blomsterfondens hemtjänst
sidan 19–21

Antiksidan: Vad kostar Pippi på auktion?
sidan 23

Utvidgat litteratursamarbete med Appell Förlag
sidan 24–25

Nya intressanta böcker för utlottning
sidan 26–27

Stöd vår julinsamling mot ensamhet bland äldre
sidan 32

Christels KRÖNIKA

Tacksamhet är att ge till andra

Novembermörkret är här och vi svenskar börjar boa in oss med tända ljus och filter hemma. Mörkret är kompakt. Som extra svårta har vi den ökade oron i världen med inflation och höga elpriser som följd.

Omvärlden får mig att tänka extra mycket på min egen livssituation och att vara tacksam för det jag har. Att se det stora i det lilla och enkla som som finns runt omkring mig varje dag. Allt det där som kanske är osynligt när solen skiner och alla kurvor pekar uppåt. Förändringar är ofta svåra att hantera men för ofta något gott med sig.

Jag tog hand om mina sjuka föräldrar i flera år fram till deras död. Det var sorgligt och påfrestande, men att dela bördan med min syster gjorde allt så mycket lättare.

Min yngsta dotter fyller 18 år i dag och jag har nu idel vuxna barn! Det är både en "hjälp vad fort det går-känsla" men också en förnimmelse av frihet: "jag har gjort det" och nu kommer min tid!

Jag har fyra fantastiska döttrar, min fina syster och flera härliga vänner och det räcker gott och väl att vara tacksam för. Alla är långt ifrån så lyckligt lottade.

Därför vill jag vill be er alla Blomsterfondare att tillsammans hjälpas åt att minska ensamheten under jul- och nyårshelgerna för de människor som inte har någon familj och vänner runt sig. I december går alla swishgåvor till vår julkampanj. **Swisha 100 kr till 9025305. Märk din gåva "Mindre ensam i jul"**. Läs gärna mer på sida 32 eller på vår hemsida www.blomsterfonden.se.

Stort tack för din hjälp till ensamma äldre!

I DET HÄR NUMRET kan du läsa en intervju med **Bi Puranen** som forskar inom äldreområdet, se sida 8–11. Titta också på sammanfattningen för vår medlemsenkät 2022, över 13 450 svar har kommit in, läs mer på sida 12–13.

Kolla också in vår kommande medlemsresa till Värmland, då vår VD **Ulf Thörnevik** åker med för att berätta om sin barndomsstad Karlstad, se sida 2.

Ta hand om varandra och ha en riktigt God jul och ett Gott nytt år!

Christel Jansson

Christel Jansson, Chefredaktör Alma
christel.jansson@blomsterfonden.se

Christel Jansson
är insamlings- och kommunikationschef på Blomsterfonden samt chefredaktör för Alma.

Blomsterfonden med Almaredaktionen
önskar alla medlemmar en God Jul & Gott Nytt År

Skriv till Alma!

Vi vill gärna att du skriver några rader. Delar med dig av relevanta saker som har ett allmänintresse. Det kan handla om senior- och äldrelevet, men lika väl vara allt från samhällsfrågor till rena personliga betraktelser och funderingar. Så fatta pennan, skriv till oss!

Skicka din text per e-post till alma@blomsterfonden.se eller med vanligt brev till Föreningen Blomsterfonden, "Skriv till Alma", Box 110 91, 100 61 Stockholm. Max 1000 tecken inklusive mellanslag, men vi förbehåller oss rätten att förkorta din insändare om det krävs av utrymmesskäl. Håll en trevlig ton. Inga personliga påhopp, diskussioner som rör enskilda människor eller uppmanar till brott/bryter mot lagen släpps igenom. Samma sak gäller för inlägg av rasistisk eller sexistisk natur. Redaktionen avgör alltid vilka insändare som publiceras.

Hej Alma,

har ni några speciella medlemsförmåner för dem som går med och stödjer er förening.

Jag frågar för min syster som är medlem, men inte vet riktigt.

Allt gott

Elvira

Hej Elvira!

Visst har vi medlemsförmåner och vi arbetar ständigt med att hitta fler och nya saker att erbjuda. Vi är dock noga med att det vi tar fram och presenterar går i linje med Blomsterfondens värdegrund och kvalitetskrav. Lite längre fram i det här numret hittar du våra nya satsningar på litteratur i samarbete med Appell förlag. Det blir författarkvällar, bokmarknader och rabatterade priser som är tillgängliga för alla medlemmar. Vi arrangerar också specialdesignade resor för våra medlemmar, till resmål både i Sverige och utanför landet. På sidan två hittar du t.ex. en mycket intressant vårtrip till Värmland. Vi arrangerar förhandsvisningar av nya filmer, intressanta stadsvandringar i Stockholm och musikevent i samband med våra årsstämmor, i slutet av maj fick vi senast ta del av Sven Ingvars kritikerrosade show "En liten bit av Värmeland. Stämman är naturligtvis öppen för alla medlemmar och kostnadsfri, under kvällen bjuds man också på dryck med gott tilltugg. Intresseföreningarna på våra olika anläggningar arrangerar även de mycket populära barsarerna på vårar och höstar, alla är välkomna att fynda och njuta av lite hembakt till fikat.

Man får också Almatidningen fyra gånger per år och digitala nyhetsbrev en gång i månaden, ofta innehållande information om just medlemsförmåner. Och sist men inte minst har du rätt att ställa dig i kö till Blomsterfondens seniorbostäder.

Jag tycker du ska följa din syster i spåren och bli medlem i Blomsterfonden, aktiviteter är alltid roligare när man är två.

Vänliga hälsningar

Christel Jansson/chefredaktör

Markanvisning till Blomsterfonden för utbyggnad i Liseberg

Blomsterfonden har i dag 305 seniorlägenheter och cirka 70 platser i vård och omsorgsboende, i Liseberg i Älvsjö. Tanken är att bygga ytterligare 50 seniorlägenheter och 25 vård- och omsorgsboendeplatser genom att bygga om gamla vårdlokaler och ersätta en gammal byggnad med en ny.

Exploateringsnämnden beslöt därför att ge en markanvisning till Blomsterfonden, vid sitt senaste möte.

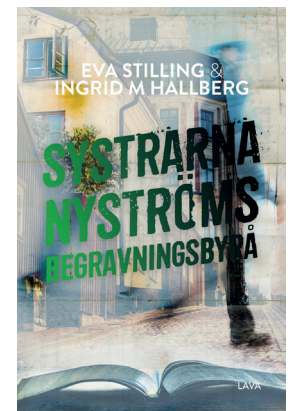
Bilden visar ett Blomsterfondenhus i Liseberg som för några år sedan byggdes om med mycket lyckat resultat

Grattis, ni vann en bok i förra numret av Alma

Ylva Almgren - Bandhagen

Carina Bjurling - Stockhom

Anja Määttä - Saltsjöbaden

Författarna Eva Stilling och Ingrid M Hallberg

Intresseföreningen IBL firade 60-årsjubileum på Liseberg

IBL (Intresseföreningen Blomstergården Liseberg) bjöd in till jubileumsfest den 7 november. Skumpan bubblade, trubaduren svängde järnet, sången skallade och minerna runt borden var idel glada.

Föreningen bildades och drog igång sin verksamhet endast ett par år efter att anläggningen i Liseberg stod klar. Sedan dess har aktiviteterna avlöst varandra till glädje och mening för generation efter generation Lisebergare.

Blomsterfonden skänkte en minnesbänk till föreningen för att hedra alla vänner och bekanta som haft sina hem här under åren, men som numera lämnat oss.

Bi Puranen

Migranterna i hemtjänsten är väldigt viktiga för Sverige

Vi skulle inte klara oss en endaste dag utan dem

Alma samtalar med forskaren **Bi Puranen** om migranternas betydelse för hemtjänsten och äldreården i stort. Puranen är sedan många år generalsekreterare i World Values Survey som i fyra decennier mätt och analyserat människors värderingar, övertygelser och sociala normer i ett hundratal länder. Hon är också docent i ekonomisk historia och samarbetar med Institutet för framtidsstudier samt Karolinska Institutet. Bi Puranen var under ett antal år även chefredaktör för Nationalencyklopedin.

– *Migranterna är en mycket viktig grupp för Sverige. Framförallt inom äldreården och hemtjänsten. Vi skulle inte klara en endaste dag utan dem. En del av Migrant World Values Survey, den studie som jag leder sedan 2018, handlar om att skapa en ny och bättre plattform för att sprida lärdom och information om hälsofrågor. Det finns en stor*

kunskapslucka som vi behöver överbrygga. Behovet att utveckla fungerande metoder för dubbelriktad kommunikation är stort. Uthållig hälsolitteracitet och god förmåga att förstå och föra vidare information på ett begripligt sätt främjar hälsan i många led. Kan man också lära sig förstå orsakerna och mekanismerna i t.ex. smittspridning och därmed bygga beredskap inför framtida pandemiutbrott har vi mycket att vinna. Det finns dock, i sin tur, många samhällsaspekter av en pandemi som behöver studeras ytterligare.

Den övergripande studien startade 2018 med syfte att intervjua och jämföra värderingar och sociala normer hos ett representativt urval bland majoritetsbefolkningen, ställda mot en lika stor grupp migranter.

En begränsning har tidigare varit att män-

Text: Magnus Nordström Foto: Lisa Arfwidson

Bi Puranen ▶

niskor som migrerar från ett land till ett annat blivit under-representerade i dessa nationella undersökningar på grund av språkförbistring och annat. I undersökningen har över 12 000 personer intervjuats i Sverige med fullgod representation från båda grupperna. De vanligaste ursprungsländerna för migranter idag är Afghanistan, Eritrea, Irak, Iran, Somalia, Syrien och Turkiet. När coronapandemin bröt ut stoppades alla intervjuer av säkerhetsskäl, fas 1 är nu klar, frågesamtal och enkäter har återupptagits.

– Vi vill veta hur migranternas värderingar skiljer sig från majoritetsbefolkningens, kan vi hitta samsyn och skillnader? Går det att avlägsna hinder och hitta möjligheter och gemensamma värden som vi kan bygga framtiden på? Mycket intressant har framkommit under resans gång. Migranterna som kommer till Sverige tänker inte längre som de gjorde i sina ursprungsländer, men deras tankar är heller inte som svenskarnas. De genomgår någon sorts transmission, blir en tredje variant. Oberoende av om personer har bott i Sverige i decennier eller enbart några få år ställer de sig undrande till många saker. En vanlig fråga från migranter som arbetar inom äldreomsorgen är: Varför tar inte Sverige, som är ett så rikt land, bättre hand om sina gamla? Var håller de äldres barn hus?

Sverige ligger väldigt lågt i den sociala positioneringen av äldre medan migranternas ursprungsländer ligger i toppen av skalan. Respekten för äldre är grundmurad och naturlig.

När man diskuterar och undersöker orsakerna till de stora skillnaderna finner man att i Sverige, som har ett välutbyggt välfärdssystem och en betydligt längre medellivslängd är livsperspektivet betydligt längre. I Sverige är medellivslängden över 83 år, kvinnorna föder i genomsnitt 1,8 barn, mer än 20 procent av befolkningen är äldre än 65 år och här finns välfungerande skol- och utbildningsväsende, sjukvård, äldreomsorg och pensionssystem tillgängliga för alla.

Omställningen från ett samhälle med korta livsperspektiv till ett med långa är förstås dramatisk. Kommer man från ett land där välfärdssystemen inte fungerar är det också självklart att det är familjen som tar hand om de gamla. Trots att den svenska äldreomsorgen omfattar alla, tar de utomeuropeiska migranterna ofta själva hand om sina äldre. Detta leder

inte bara till trångboddhet utan också till att kvinnorna, utöver att sköta om hushåll och barn, också får rollen som stödare och vårdare av de äldre. Detta faktum är ofta ett hinder för kvinnornas möjligheter till att utbilda sig och förvärvsarbeta. Skillnaden i synsätt kan förklara en del av integrationsproblemen. Migranterna befinner sig ofta i två tankevärldar, en hemma och en i samhället, på jobbet, ofta i hemtjänsten.

– Vi såg i ett tidigt skede att om vi kan komma åt detta med kunskaps- och kulturluckan hos hemtjänstpersonalen i Sverige har vi stora möjligheter att skapa en helt ny hälsoinformationskanal till migrantdelen av befolkningen. Vi kunde tydligt konstatera under inledningsfasen av coronapandemin att den här kategorin drabbades mycket hårdare än majoritetsbefolkningen. Folkhälsomyndighetens informationssändningar missade i för hög grad detta mål, denna stora grupp av människor som dagligen vänder sig till andra nyhetskanaler, för information på de egna språken. Detta tog för lång tid att upptäcka och åtgärda.

Som en del av den större studien startades därför en delundersökning, HIBA (Hemtjänsten Intervjuar Boende och Anhöriga). Syftet är att undersöka huruvida hemtjänstpersonal runt om i hela Sverige kan bli den informationskanal och kvalitetshöjande faktor som saknas idag. Uträkningar visade att varje person som arbetar i hemtjänsten, utöver sin egen familj, i snitt har 60 kunder som de tar hand om, kunderna har var för sig ca 30 personer i sin krets som i sin tur har sina nära, arbetskamrater och bekanta. I detta finns grunden till ett kommunikationsnät som har möjligheten att bära information om hälsofrågor på ett relevant och trovärdigt sätt på migranternas villkor och egna språk.

– Vi behövde få ihop de anställda inom hemtjänsten med boende och deras anhöriga, för samtal och informationsutbyte. Vi beslöt därför att specialutbilda personalen i intervjuteknik och hälsofrågor ur ett bredare perspektiv. Detta initiativ rönste stor uppskattning i alla delar. Huvudbudskapet var att dela med sig av sina kunskaper till andra, led för led. Vi har avslutat testfasen och kan konstatera att allting fungerar precis som vi hade hoppats på. Vi är nu i början av fas 2 där vi rullar ut konceptet region och landskapsvis, kommun för kommun. I hanterbara bitar. En fas som sammanfattas under rubriken ”Med migranternas röst”.

Värmland som stod först i ledet för detta finns redan sammanfattat i en bok med underrubriken "Hur blir man värmlänning?"

Av Värmlands drygt 280 000 invånare kommer omkring 20 000 från länder i kris eller krig i Mellanöstern och Afrikas horn. Somliga har levt i Värmland under lång tid och upplever sig själva som svenskar eller rentav värmlänningar. Andra kom till någon av länets 16 kommuner ganska nyligen och har så smått börjat förstå och anpassa sig till de normer och värderingar som gäller här. Man lär sig leva i ett land på jorden som på en rad områden skiljer sig allra mest från de länder man kommer ifrån. I boken ställs problembilder mot lösningsorienterade förslag som bygger på migranternas egna erfarenheter, tankar och idéer.

– Genom att arbeta oss fram genom Sverige bit för bit har vi möjligheten att ständigt göra jämförelser mellan områden som är med i projektet och sådana som ännu inte är det. Vi kan se och utvärdera effekterna under resans gång och justera vårt arbetssätt efter hand så att allting fungerar bra. Efter Värmland följde Dalarna, sedan Sörmland och så vidare, avslutar Bi Puranen vår intervju över en lite svajig telefonlänk mellan Sverige och Frankrike.

Uppge bokningskod
BLOMSTER
vid bokning

ERBJUDANDE TILL BLOMSTERFONDENS MEDLEMMAR

LÅNGTIDSEMESTER CYPERN - Invid havet i Pafos

Njut av närheten till havet, den fina strandpromenaden och det milda klimatet. Vår värdinna Maina ordnar trevliga utfärder i de vackra bergen och aktiviteter samt vandringar.

BLOMSTERPRIS: 17 450 kr ord. pris 17 950 kr 22 dagar, 7/3

FIRA PÅSK SICILIEN - Lokala traditioner & byar

En speciell påsk, vi firar med lokal befolkningen i olika byar samt besöker Marsala för de goda vinerna. Vi upplever en spektakulär långfredagsprocession "i misteri" i Trapani samt Påskdagens firande i byn Piani Degli Albanesi. Vår reseledare kan verkligen sitta Sicilien.

BLOMSTERPRIS: 19 750 kr ord. pris 20 250 kr 8 dagar, 4/4

VIN & GASTRONOMI I TOSCANA - med Toscanaexpert

Vår Toscanaguide Bodil tar er med till sina städer Siena och Florens samt flera trevliga vingårdar och gourmetrestauranger. Vi bor i Florens och invid havet i den lilla orten Follonica.

BLOMSTERPRIS: 19 450 kr ord. pris: 19 950 kr 8 dgr, 25/4

SARDINIEN - en vacker, mystisk & stolt ö

Unik resa där du verkligen får uppleva sardernas ö tillsammans med Monica som bor på Sardinien och Teo, som visar sitt Barbagia - bergen. Vi besöker även Korsikas mäktiga Bonifacio.

BLOMSTERPRIS: 17 950 kr ord. pris: 18 450 kr 8 dgr, 16/5

KONST I NORDEN

Konstresa Oslo (med tillval operan Tosca) 3 DGR 3/5

BLOMSTERPRIS: 6 450 KR

Konstresa Köpenhamn med tåg 3 DGR 17/5

BLOMSTERPRIS: 7 950 KR

I alla våra resor ingår: Hotell & flyg, svensktalande reseledare, utfärder och måltider som ger kulinariska upplevelser
Bokning: 08-94 40 40 info@reseskaparna.se

ReseSkaparna
EVENT & RESOR
Er upplevelse - vår inspiration

13 454

personer svarade på höstens medlemsenkät

TACK

för ert stora intresse och engagemang, ni gör oss kunnigare och klokare och Blomsterfonden till en ännu bättre förening i framtiden

Totalt 13 454 st svarande av 37 201 utskickade digitala enkäter. Svarande – 75 % kvinnor, 25 % män
NKI-mått = 78 (72 senaste mätningen 2019) NKI = Nöjd kund index – mätes i skala 1-10 där 10 är mkt nöjd.

En kort sammanfattning av de viktigaste frågorna följer nedan och till höger.

För mig var den viktigaste anledningen till medlemskap i Blomsterfonden?

Total enkätsvar:

- Att få möjlighet till en seniorbostad – **38,5 %**
- Planera för ett bra seniorliv och göra gott för de som är äldre idag – **37 %**
- Att känna mig trygg som äldre – **15 %**

Vad anser du är det viktigaste för Blomsterfondens verksamhet just nu?

Total enkätsvar:

- Att erbjuda Seniorbostäder för äldre – **51,6 %**
- Att erbjuda stöd/hjälp till ett bra seniorliv – **22,4 %**
- Att erbjuda äldreboenden för äldre – **17,9 %**
- Att erbjuda trygghetstjänster för äldre – **3,5 %**

Vilka av följande områden tycker du är viktigast för Blomsterfonden framtiden?

Total enkätsvar:

- Utveckla fler senior- och äldreboenden i enlighet med föreningens trygghetskoncept – **77 %**
- Erbjud ett trygghetskoncept för äldre genom livets olika skeden – **43,5 %**
- Vara en röst för äldre i samhällsdebatten – **35,4 %**
- Aktivt bidra till att lösa samhällsutmaningar inom äldreområdet (exempelvis motverka ensamhet) – **30 %**

Öppen fråga

Blomsterfonden jobbar ständigt med att utveckla verksamheten.

Vad anser du Blomsterfonden bör satsa på kommande 10 år?

Några citat ur högen:

"Behöver ej ändra något. Utveckla konceptet"

"Bygg fler bostäder. Ta bort allt som inte är kärnverksamhet - bostäder o trygghet o lobbyverksamhet"

"Bra bostäder, stärka äldres fysiska och psykiska hälsa. Motverka ensamhet. God mat! En röst i debatten"

"Satsa på lobbying, där har ni mycket hög trovärdighet. Bra verklighetsförankring till politiker"

"Ha en stark röst politiskt som kan driva frågor för äldre. Lätt att äldre människor inte klarar att göra sig hörda utan ev hjälp från släktingar etc"

"Att fortsätta dagens goda arbete, men också att se till att de boende får tillgång till väl fungerande hemtjänst"

"Sammanföra generationer- äldreboende/ förskolor. Så roligt alla skulle få det"

"Motverka ensamhet samt synas och höras i samhällsdebatten"

"Att utveckla och tillhandahålla trygg och trivsamt miljö för äldre att leva i"

MedlemsINFO

Hit ringer eller mejlar du när du har frågor som rör våra olika seniorboenden och uthyrning av lägenheter:

08-555 94 527

Måndag–Fredag: 09.00–16.00

uthyrning@blomsterfonden.se

Uthyrning

Här svarar vi på alla dina **undringar som rör kötider och uthyrning av lägenheter**. För övriga frågor kontakta vår medlemservice eller vänligen ring vår växel på telefon **08-555 94 500**.

Hit ringer eller mejlar du angående allmänna frågor om Blomsterfonden, ditt medlemskap och förmåner:

08-555 94 751

Måndag–Fredag: 09.00–16.00

medlem@blomsterfonden.se

Medlemsservice

Har du frågor om **medlemsavgifter, autogiron och annat allmänt om Blomsterfonden** är det hit du ska vända dig. Du vet väl om att du hittar mycket information på vår hemsida och vårt forum, se länk här: <https://forum.blomsterfonden.se/org/blomsterfonden/>

VÄLKOMMEN ATT HÖRA AV DIG!

Vill du stödja Blomsterfondens verksamhet kan du swisha din gåva direkt till Blomsterfondens 90-konto: 9025305. Du kan också göra det med ett medlemskap i föreningen. Använd gärna talongen nedan eller gå in på vår hemsida www.blomsterfonden.se.

**Planera ditt seniorliv och gör samtidigt något gott för de äldre.
Bli medlem nu och få del av Blomsterfondens alla förmåner:**

Namn:

Personnummer:

Medsökande:

Personnummer:

Adress:

Postadress:

Telefon:

E-post:

Fyll i och klipp ur talongen, lägg den i ett kuvert och skicka till: Blomsterfonden "Medlem", Box 110 91, 100 61 Stockholm.
Du kan också anmäla dig på vår hemsida www.blomsterfonden.se.

Medlemsavgift 2023

Snart är det dags för att betala den årliga medlemsavgiften.

Under mitten/slutet av januari 2023 kommer vår årliga medlemsavi skickas ut till dig som medlem.

Medlemsavgiften för 2023 är:

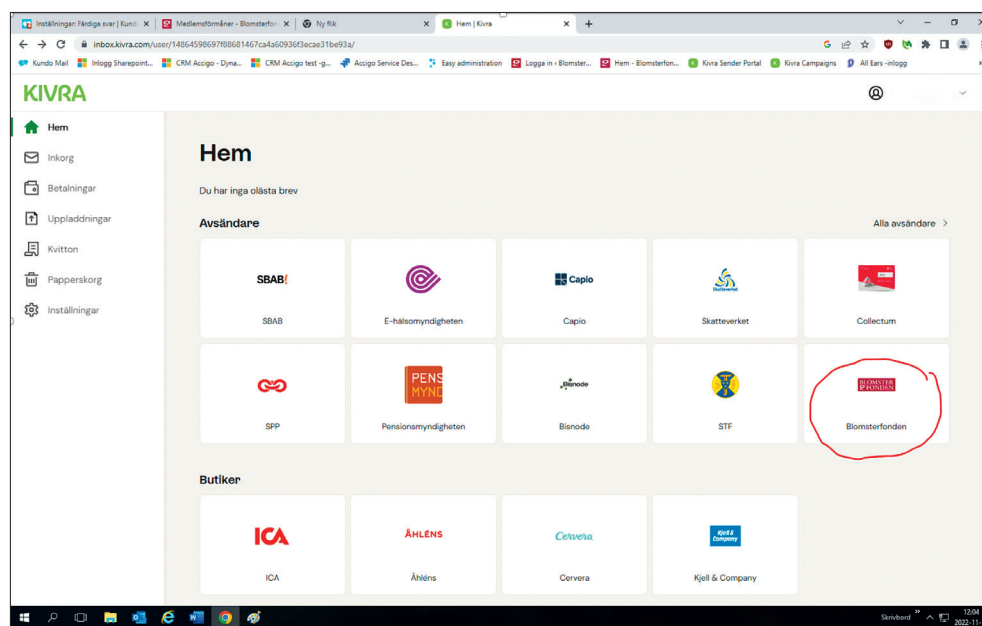
- 350 kr för enskilt medlemskap
- 500 kr för familjemedlemskap

RUNDA UPPÅT

och bidra till extra glädje för äldre. För dig som medlem finns det möjlighet att "Runda uppåt" på din medlemsavgift med en gåva till vår verksamhet för äldre. Stort tack på förhand för ditt bidrag!

Medlemsfaktura via Kivra

Du som har en digital brevlåda registrerad kommer fortsatt att få din medlemsfaktura 2023 via Kivra.

Så här betalar du din medlemsavgift via Kivra:

Alternativ 1 - Betala medlemsfakturan direkt i Kivra. Det går enkelt att runda uppåt med en gåva även i Kivra.

Alternativ 2 - Skriv ut medlemsfakturan eller notera OCR-numret och betala via din bank som vanligt. Runda gärna uppåt med en extra gåva. Markera fakturan som "hanterad" så slipper du få en påminnelse i Kivra.

Vid frågor om din medlemsfaktura kontakta gärna medlemservice: medlem@blomsterfonden.se.

Vill du inte få din medlemsfaktura från Kivra, kan du enkelt ändra det i inställningarna:

1. Logga in på Kivra
2. Tryck på meny och välj inställningar
3. Välj kategori: Brev
4. Leta fram Blomsterfonden som avsändare
5. Avmarkera digital post från avsändaren

Efter lång pandemipaus

Efter tre års väntan var det äntligen dags för Senormässan i Älvsjö att slå upp portarna på vid gavel, 4–6 oktober, och hälsa seniorpubliken välkommen tillbaka.

Det uppdämda behovet att komma hemifrån, umgås och träffa andra seniorer syns tydligt i Blomsterfondens monter, som genom åren blivit en samlingsplats där människor möts, samtalar och vilar trötta fötter och ben en liten stund.

Som vanligt fanns vi i nära anslutning till stora scenen, där Blomsterfondens vård- och omsorgschef vid två tillfällen presenterade föreningens planer på ett nytt äldreboende i Nacka. Detta ska förverkligas i samarbete med Stena Fastigheter. Intresset var överväldigande stort och frågorna var många.

Besökarna i montern var stort, många ansikten var bekanta från tidigare år men ovanligt många var helt nya. Vi kunde konstatera att en stor del av de som anslutit som medlemmar i föreningen under pandemitiden nu tog tillfället i akt att träffa våra representanter i levande livet.

Christel Haglund, Blomsterfondens vård- och omsorgschef, presenterar föreningens nästa storsatsning. Ett nytt äldreboende i Fisksätra i Nacka.

hälsades seniorerna åter

Här är ni som tävlade i vår monter och vann var sin jubileumstavla målad av Stockholmskildraren Barbro Ingvaldson.

- Linda Sjöberg *Johanneshov*
- R M Lindbäck *Stockholm*
- Maud Hedström *Stockholm*

Ett stort tack till alla som besökte oss i vår monter och välkomna tillbaka igen nästa år!

Alla behöver lite ljus och glädje under långhelgerna

Vi förbereder för julaktiviteter på Blomsterfonden

Vi på Blomsterfonden gör vårt bästa för att skapa värme och gemenskap. Vi förbereder för mellanmännsliga möten och givande sammanhang kring långhelgerna, som motvikt när livet i världen omkring oss känns både mörkt och många gånger främmande.

I juletider, behöver vi alla ge och få lite extra omtanke. Blomsterfondens palett för att färga helgerna i lite ljusare färger är omfattande. Tillsammans med intresseföreningar och samarbetspartner arbetar vi för fullt hela december månad ända fram till Tjugondag Knut, många roliga aktiviteter arrangeras på våra senior- och äldreboenden under den här tiden.

Samtidigt aktiverar vi vår ÄldreJourtelefon som sedan ständigt står redo att ta emot samtal från ensamma äldre för en stunds prat, sällskap, kanske tröst och trygghet för stunden.

En återkommande rolig aktivitet på en del av våra anläggningar är tävlingen i vem som bygger det finaste pepparkakshuset. Varianterna är många och kreativiteten uppnår oanade höjder.

Luciatåg med vacker sång skrider sakta genom våra vårdavdelningar under december månad.

Glögg- och pepparkaksstunderna är många och trevliga på alla våra boenden. Ofta ackompanjerade av stämningshöjande julmelodier från förr.

Granarna kläs vackra på alla våra anläggningar och doften av julkryddor, glögg och pepparkakor följer oss från advent och in på det nya året.

Varför Blomsterfondens hemtjänst skiljer sig en hel del från andra

Alma samtalar med verksamhetschefen **Navid Mirzad** om vad som skiljer Blomsterfondens hemtjänst från andra utförares sätt att arbeta. Med för en stund ansluter sig även vård- och omsorgschefen **Christel Haglund** och kvalitetsansvariga **Maria Boman Trajer**.

All hemtjänst arbetar inom samma ramar och regelverk, vari ligger då möjligheterna att kunna erbjuda ett annat slags, bättre omsorg och service än andra utförare?

Navid: För alla hemtjänstkunder som bor hos Blomsterfonden finns en grundtrygghet i den övergripande verksamheten, vi har fler ständigt tillgängliga kontaktpunkter än de flesta andra.

Christel: Vi har en hel del stödande pusselbitar som är unika för just Blomsterfonden och vårt sätt att arbeta. Vårdinnorna och bovårdarna, som alla boende känner till, är naturliga nav och kontaktlänkar även till hemtjänsten när det behövs. Vår äldresupportservice och trygghetsjour är andra verksamheter som fungerar stödande för hemtjänstkunderna.

Navid: Det är ett ständigt pågående samspel i Blomsterfondens personalled. Ett stort hjärta bultar ständigt och självklart hos oss alla. För ett tag sedan blev jag, väldigt tidigt en morgon, uppringd av en morgonpigga person på

huvudkontorets ekonomiavdelning. Hon hade träffat på en boende, tunt klädd i kylan på trottoaren, bjudit in hen i värmen och ringde sedan till mig, så jag kunde se till att personen kom hem till sin bostad på ett tryggt sätt.

Hemtjänstens samarbete med den sociala verksamheten är också till stor hjälp för att vi skall kunna uppfatta tidiga signaler och se behovet av uppdaterade vårdbeslut. Vårdinnor och vårdar som kontinuerligt har många kontakter med boende kan ofta se förändringar i hälsobilden innan hemtjänsten gör det.

Maria: Det är, med tanke på detta, viktigt att vi skapar team kring våra hemtjänstkunder med en fast omsorgskontakt för de äldre och deras anhöriga. Vi strävar också efter att bygga stabila och fungerande samarbeten med primärvården i kommuner och regioner. Samma gäller för stat och myndigheter. Vi behöver vara väl förtrogna med regler och språk för att kunna göra det allra bästa för kunderna. Nå maximala resultat i vår omsorg.

Navid: I teamet kring kunden är en nära förtrolig kontakt med den person vi hjälper väldigt viktig. Vi gör upp genomförandeplaner för vården på detaljerad individnivå. Alla i vårt lag ska kunna läsa i sina mobiltelefoner att personen ifråga vill ha endast en sockerbit i kaffet och ägget vändstekt. Alla viktiga rutiner ska tydligt fastställas

Fortsättning på nästa uppslag

Christel Haglund
vård- och omsorgschef

Vi har aktiviteterna, eldsjälarna och de egna lokalerna nära och tillgängliga. Det har inte alla

och finnas med i planen. Kunden får en papperskopia för kännedom och egen kontroll.

Vi strävar efter ett nära ledarskap, att alltid vara tillgängliga när komplexa situationer och snabba förändringar uppstår. Vi har också en ledare i etik och bemötande som går in som stöd för oss när vi begär det. Det är viktigt när t.ex. en demenssjukdom utvecklats eller vid palliativ vård.

Vår strävan är också att hålla hårt på kontinuiteten, att kunden inte behöver möta för många personer i den dagliga verksamheten och att personalen har en möjlighet att lära känna alla de äldre på ett mer personligt plan.

Vi gör också en löpande kompetensinventering bland våra medarbetare för att veta hur utbildning och personlig utveckling bäst ska genomföras och utfallet användas i vardagen.

Maria: Vi liksom andra har många migranter som arbetar inom hemtjänsten. Vi har grundläggande krav på kunskaper i svenska och våra medarbetare slussas in genom vår lärande organisation, där de utbildas i vår värdegrund och våra arbetssätt. Mångfalden är en stor tillgång och vi ser ett förhållningssätt till äldre människor som vi naturligt inte alltid har i vårt eget land. Omtänksamhet och respekt för dem som trampat upp våra stigar är ofta starkare hos

dem som kommit till oss utifrån. Vi får ofta höra av våra kunder och svenskfödda medarbetare hur trevligt det är att i vardagen få lära sig om andra länder och kulturer.

Navid: Ensamheten är vanlig bland hemtjänstkunder, vi hos Blomsterfonden har stora möjligheter att samarbeta med den sociala verksamheten för att motverka tristessen, med vilken våra undersköterskor har löpande kontakt för att ta tillvara aktuella aktiviteter.

Christel: Det är en styrka hos oss att vi, eller eldsjälarna i den lokala intresseföreningen, arrangerar aktiviteter och fester i Blomsterfondens lokaler som är nära och tillgängliga för alla. Vill en hemtjänstkund besöka Bingo eller en kaffestund, går det bra att få hjälp till och från samlingsalen av hemtjänsten. Just nu planerar vi för flera sådana aktiviteter, som vi tyvärr var tvungna att ställa in under pandemin. Våra äldregym är också tillgängliga för alla.

Navid: Vi har valt att inte finnas överallt, allt är uppbyggt kring våra egna anläggningar och i den omedelbara närheten, avstånden och förflyttningstiderna är korta, vi behöver inga bilar, vi lägger all vår kraft på dem vi är till för. Att vara tillgängliga. Det är vi stolta över.

Mångfalden i personalen är en källa till kunskap både för de äldre och oss själva

Maria Boman Trajer
kvalitetsansvarig

Alla som hjälper våra kunder i deras hem ska ropa och presentera sig innan de kliver in i lägenheten

Navid Mirzad
verksamhetschef/hemtjänsten

Fråga JURISTEN

Ida Danielsson från Beckman Juridik svarar på dina frågor. Har du något du går och funderar över, skriv till oss på Alma. Märk ditt brev med "Fråga juristen". E-post: alma@blomsterfonden.se. Postadress hittar du i redaktionsrutan.

Hej!

Jag håller på att livsplanera och det innebär frågeställningar kring framtidsfullmakt, begravning, arv och hur jag på ett enkelt sätt underlättar för mina anhöriga om jag blir dement, eller dör. Jag är sambo sen några år tillbaka och har två barn från ett tidigare äktenskap. Snälla kan du hjälpa mig att tala om vad jag behöver för dokument!

Tack på förhand Ida!

Barbro L

Hej Barbro!

Ofta träffar jag anhöriga när det är "för sent"; antingen har deras anhörig hunnit bli så pass dålig att det är för sent för att upprätta viktiga dokument såsom framtidsfullmakter, äktenskapsförord, testamente och livsarkiv/ önskemål om begravning m.m. eller så har den anhörige hunnit avlida. Många bävar för att se över sina juridiska angelägenheter men också för att formulera sina tankar och önskemål kring begravning. Många gånger så ser vi att anhöriga antingen inte har någon aning om vad den avlidne hade velat eller så är de av olika uppfattning om den avlidnes önskemål. Det är därför viktigt, även om man tror att det där löser mina anhöriga, att för deras skull inte lämna dem i en situation som bäddar för osämja eller meningsskiljaktigheter dem emellan. Jag kommer genom Blomsterfonden att bjuda in till en familjerättslig dag, där jag går igenom vilka dokument som är viktiga att upprätta i olika skeden i livet. Vi kan kalla det en dag för livs- och framtidsplanering. Se till att anmäla dig till denna, så är du en bra bit på vägen.

På återhörande!

ida.danielsson@afbeckman.com

15 % rabatt till Blomsterfondens medlemmar

Du vet väl att du har rabatt på vårt timarvode när det kommer till upprättande av juridiska handlingar, som exempelvis framtidsfullmakter. Att få hjälp med en framtidsfullmakt tar vanligtvis mellan en och tre timmar. Om du inte på ett tryggt sätt kan ta dig till oss så träffas vi över telefon istället. Glöm inte heller bort det viktiga Livsarkivet där du för dina nära berättar om dina framtida önskemål. Livsarkivet finns att hämta antingen hos oss eller på www.begravningar.se. Livsarkivet kan sedan kostnadsfritt, förvaras och bevakas av oss. Tveka inte att höra av er till oss om ni har frågor eller funderingar!

Tel. 08-640 48 40 eller ida.danielsson@afbeckman.com

BEGRAVNINGSBYRÅ

Av Sveriges Begravningsbyråers Förbund auktoriserad begravningsbyrå

Vår erfarenhet sträcker sig över decennier, dock inte sedan Bellmans tid. Vår strävan är att hjälpa dig med alla de frågor och praktiska problem som uppkommer vid dödsfall och begravning.

Vi vet av erfarenhet vad som efterfrågas och därför erbjuder vi:

- En personligt utformad begravning
- Hembesök då ni inte kan besöka oss
- Den omsorgsfullt planerade minnesstunden
- Gravstenar efter önskemål

Många års juridiska erfarenheter har gett oss gedigen kunskap om de frågeställningar som kan uppkomma i en familj, till exempel:

- Testamente
- Gåvobrev
- Arvsskifte
- Samboavtal
- Bouppteckning

Du hittar oss på telefon 08-644 98 70 och på:

Renstiernas gata 49, Södermalm

Kommunalvägen 20, Huddinge

Önskehemsgatan 43, Högdalen

Terrängvägen 72, Västertorp

www.beckmanbegravning.se

Fråga ANTIKEXPERTEN

Tack för ditt mail

Denna fina skulptur i keramik som du har i din ägo är tillverkad av **Lisa Larsson** och den tillhör en av hennes mest populära arbeten. Mellan 1954 och 1980 arbetade Lisa för Gustavsberg porslinsfabrik. Stig Lindberg hade fått upp ögonen för hennes formgivning. Från 1980 var hon sin egen och även konstnärlig ledare för studion i Gustavsberg. Larsson har gjort många olika skulpturer för Gustavsberg bland annat serierna Lilla zoo 1955, ABC-flickor 1958 och Larsons ungar 1961. På uppdrag av WWF exklusivt för Nordiska Kompaniet skapade hon även serien Utrotningshotade djur.

Din skulptur heter "Pippi" och formgavs 1967. Astrid Lindgren var själv med när Lisa Larson gjorde Pippi och hon var mycket nöjd med resultatet. Skulpturen tillverkades 1967–1971. Anledningen till att "Pippi" kom ut i så liten upplaga är att den var svår att tillverka med sina smala delar som sticker ut, därav är priset högt på auktion idag. Skulpturen föreställande Pippi Långstrump går för runt 10 000 kr idag och om du dessutom råkar ha kvar originalförpackningen ligger priset för båda delarna tillsammans mellan 15 000 och 20 000 kr.

Lisa Larssons skulptur "Pippi", formgiven 1967. Till vänster originalförpackningen.

*Fråga **Anna Sievert**, på **Stockholms Auktionsverk**. Hon är expert inom antikviteter, konst och design och värderingsman förordnad av Sveriges Handelskamrar.*

Du som har en sak därhemma som du alltid funderat över. Hur gammal den är, varifrån den kommer, vem som gjort den eller vad den kan vara värd i reda pengar. Fråga Anna!

Skicka in bilder, beskrivningar och frågor som hjälper Anna att fylla i dina luckor. Det kan röra sig om arvegods eller loppisfynd - allt från konst, möbler, lampor, speglar, porslin till smycken och textilier.

*Mejla till alma@blomsterfonden.se eller skicka brev till Blomsterfonden, Box 110 91, 100 61 Stockholm. Märk ditt meddelande med "Antikt".
Välkommen!*

1978 formgav Lisa Larsson "Myran", hennes absolut mest populära skulptur på andrahandsmarknaden idag. Skulpturen är utförd i brons för Galleri Scandia. Dessa klubbas på auktion för mellan 40 000 och 70 000 kr.

Goda nyheter för alla litteratur- älskande blomsterfondare. Vi planerar för många nya medlemsaktiviteter!

Almas bokpresentationer och utlottningar får ständigt växande uppmärksamhet från er läsare. I våra enkäter visar ni också att kultur och litteratur ligger er mycket varmt om hjärtat.

Almas mejlboxar fylls så snart tidningen landar i brevlådorna. Vi kan i det närmaste följa hur vår distribution fungerar tack vare ert aktiva intresse för böckerna.

Nu tar vi vårt samarbete med bokförlaget ett steg längre och skapar ytterligare mervärden för er medlemmar. Vi skissar på författarkvällar, uppvisningar, bokcirklar och specialrabatter för blomsterfondare vid köp direkt från förlaget. Dessutom planerar vi en bokjulmarknad i december. Håll utkik efter vidare information i våra nyhetsbrev och på hemsidan.

Alma träffade **Helena Hegardt**, förläggare och chef på Appell Förlag, för en diskussion kring detta, om utgivning och hennes varma kärlek till den tryckta boken.

När Blomsterfonden sökte en partner i litteraturens värld letade vi efter något utöver det vanliga. Vi ville bjuda på något intressant, lärorikt och utmana Almas läsare till att ge sig ut på lite djupare, mer okända vatten. Med några års facit på hand känns det som att vi hittade rätt.

– Jag är väldigt glad över vårt samarbete. Vår kvalitetsinriktning mot kultur- och idéhistoria, historia, samhällsfrågor, konst och arkitektur passar helt klart Blomsterfondens medlemmar väldigt väl. Biografier, kvinnohistoria, etik, filosofi, lyrik, poesi hör ju också till vår profil.

När vi följer utgivningen är det lätt att konstatera att varje bok är genomtänkt i alla delar, inte bara den skrivna texten. Utformning, typografi, pappersval och annat visar på nogsamt utfört arbete. Det rör sig överlag om vackra alster.

– Jag har väldigt kunniga medarbetare som varit med länge, vi är eniga om att varje bok ska vara en egen individ, leva ett eget liv. Från detta gör vi inga avsteg. Vi vill känna appellkänslan fullt ut innan vi är nöjda. För egen del har jag ett djupt intresse för ordet och den grafiska formen. Jag bodde mer eller mindre på Sigtunastiftelsens bibliotek när jag var barn och direkt efter

gymnasiet läste jag Modern nordisk litteratur och gick författarutbildningen ett år på Biskops-Arnö. Känslan för färg och form fick jag av min farfar, som var konstnär i Åhus. Hans ateljé var en härligt färgdoftande inspirationskälla. Intresset för det skrivna ordet kom från min pappa, som var professor i romanska språk, och min mamma som är professor em. i litteratursociologi och också engagerad i förlaget.

I grunden är jag arkitekturhistoriker och har arbetat i förlagsbranschen hela mitt yrkesliv. De första åren som redaktör och skribent på Byggförlaget, sedan på SNS Förlag, med inriktning mot samhällsfrågor och statsvetenskap, och därefter som chef för Bokförlaget Atlantis, med utgivning av fackböcker inom olika områden, främst historia, konst och litteratur.

Alla åren har gett mig ett brett nätverk, övergripande kvalitetskänsla och detaljkunskaper genom hela processen.

Appell Förlag är också stolt förlängd arm och representant i Sverige för Svenska Litteratursällskapet i Finland (SLS) som har en bred utgivning av poesi och lyrik samt även litteratur och sakprosa inom humanoria och samhällsvetenskaper.

SLS är ett vetenskapligt samfund som är till för att bevara, utforska och sprida det svenska kulturarvet i Finland. SLS grundades 1885 till minnet av nationalskalden Johan Ludvig Runeberg.

Vilka författarkvällar kommer framöver?

- Efvä Lilja, författaren till ”Kärlekens samtal är dans” har ett fantastiskt fint uppträdande där hon både dansar och berättar om sina böcker.
- Eva Blomberg ger en bild av Karolina Widerström, Sveriges första legitimerade läkare.
- Wilhelm Agrell, professor i underrättelseanalys, talar runt sin serie spionberättelser.

Vi är mitt uppe i planeringen av det program som kommer att publiceras i Blomsterfondens olika kanaler. Följ med på vår hemsida, i nyhetsbrev och tidningen Alma så missar du ingenting.

*Snart blir det
författarkvällar
på Blomster-
fonden*

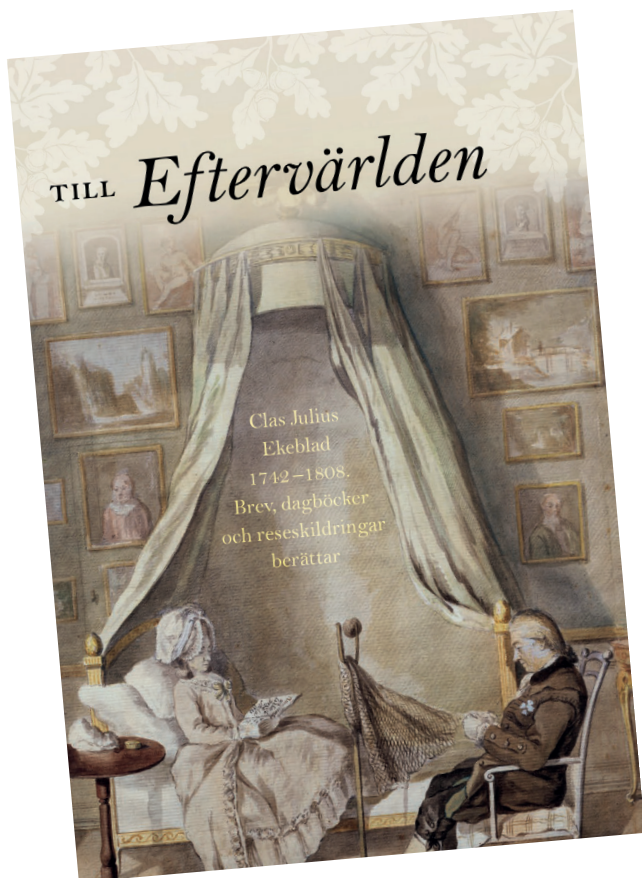
*I december blir
du inbjuden till
bokjulmarknad*

*Snart kan du
köpa böcker
med special-
rabatt direkt
från förlaget*

Nya intressanta böcker presenteras på nästa uppslag

Clas Julius Ekeblads brev, dagböcker och rese- skildringar berättar om ett spännande 1700-tal

Clas Julius Ekeblad var jämnårig med Gustaf III och ingick tidvis i kungens närmaste krets. Hans dagböcker levandegör hovkulturen med dess maktspel och romantiska förvecklingar. Läsaren möter ett brokigt persongalleri. Skvallrande hovdamer, franska skådespelare och intrigerande politiker, inte sällan skildrade med kritisk blick.

Huvudstadens rika kulturliv till trots var Ekeblads ideal ett meditativt lantliv i Rousseaus anda, gärna på familjegodset Stola i Västergötland. Han ägnade sig åt gårdens skötsel, jagade, tecknade och skrev. Hans önskan var att dagboken, huvudsakligen författad på franska, skulle läsas av fler än honom själv. Han skrev pour la posterité – Till Eftervärlden.

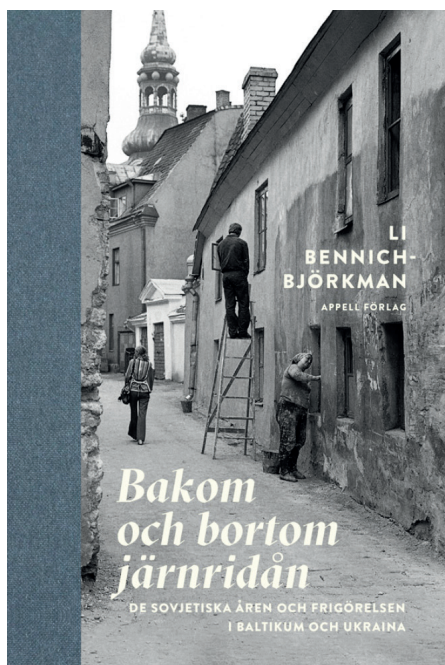
Författaren Marianne Molander Beyer sätter in texterna i sitt historiska sammanhang, kommenterar personer och företeelser, allt från dagbokens första blad 1760 till 1800-talets början. Bland de många utdragen märks anteckningar från Ekeblads vistelse i Paris och den utförliga reseberättelsen från Göteborg och Västsverige 1762.

Clas Julius Ekeblads älskade Stola på Kållandsö. Eken som planterades av Carl von Linné 1746 framför huvudbyggnaden finns kvar än idag. Liksom inskriptionen ovanför ytterdörren: "I denna tillflyktsort bor vänskap och frid och är källan till nöjen. Tumult och hat härskar i städerna och är källan till sockar."

Foto: Kungliga biblioteket

Oftast skrev Ekeblad dagbok på franska, men i detta exempel, som beskriver ett besök på Kungliga slottet, håller han sig till svenska.

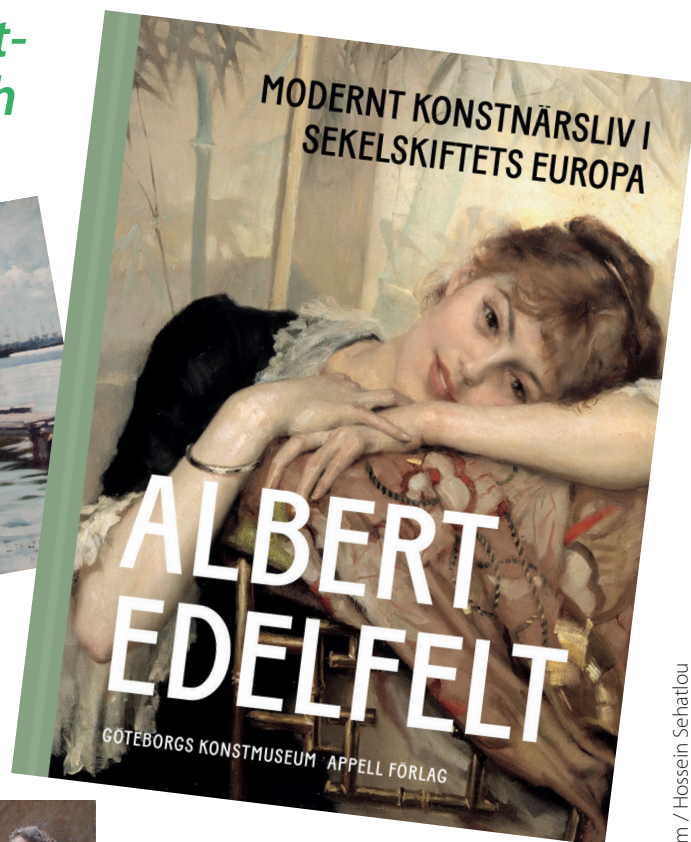
Li Bennich-Björkman tar dig med till de sovjetiska åren och frigörelsen i Baltikum och Ukraina

– I slutet av 1990-talet reste jag som en skottspole till Estland. Det hade bara gått några år sedan landet åter blev självständigt och det sovjetiska dröjde sig kvar. Doften av stekt mat blandades med cigaretttrök på restauranger och barer, ofta belägna i källare som skydd mot det bistra klimatet. "Bakom och bortom järnridån" handlar om makens och motståndets strukturer och hur relationerna mellan centralstaten i Moskva, de lokala kommunistpartierna och den lokala intelligentian påverkade Baltikums och Ukrainas vägar till demokrati.

Bokens författare Li Bennich-Björkman är professor i statskunskap vid Uppsala universitet

En av Finlands mest älskade konstnärer presenteras i en givande och tillgängligt skriven bok

Albert Edelfelt, 1854–1905, ofta kallad Finlands Zorn, blev tidigt erkänd även på den internationella konstscenen. Han reste frekvent mellan Norden och Paris, vilket syns i hans konstnärskap. Motivvärlden rymmer vardagliga folklivsscener i skärgården, prestigefyllda societetsporträtt, storlaget historiemåleri och ett flertal illustrationsuppdrag. Hans teckningar till nationalskalden Runebergs storlagda diktverk ”Fänrik Ståls sägner” är kända världen över.

Boken innehåller ett mycket rikt bildmaterial!

Modernt konstnärsliv i sekelskiftets Europa ges ut i samband med utställningen med samma namn som visas på Göteborgs konstmuseum under oktober 2022 till mars 2023. Boken finns även i engelskspråkig version, Albert Edelfelt – A Modern Artist in Fin-de-Siècle Europe.

Foto: Göteborgs konstmuseum / Hossein Sehatlou

Ta chansen att vinna en bok. Skicka in redan idag!

Vill du delta i utlottningen av någon av böckerna ska du mejla till alma@blomsterfonden.se. Märk ditt meddelande med titeln på den bok du är intresserad av och skriv ned dina kontaktuppgifter. Du kan också skicka brev till: Blomsterfonden, Box 110 91, 100 61 Stockholm.

Märk kuvertet enligt ovan. Vi vill ha ditt meddelande senast 15 januari 2023.

Böckerna kan köpas hos väl sorterade bokhandlare eller direkt på förlagets hemsida appellforlag.se

Grattis till alla er som vann böcker i senaste Alma!

Diana Schwarcz
Stockholm
Cecilia Nilsson
Stockholm
Gunilla Tillinger
Stockholm
Ilse Sporleder
Olsson
Skarpnäck
Brita Unelius
Årsta

Charlott Markén Wallin
Stockholm
Gunilla Hall
Waxholm
Caroline Giertz
Täby
Gitte Lindblom
Örnsköldsvik
Yvonne Benneryd
Hägersten

Birgitta Henricson
Johanneshov
Carola Jensen
Gävle
Sanna Ekström
Vällingby
Jan Hjertquist
Hasselby
Irene Rikkinen
Stockholm

Vill du ha mer info eller köpa böcker direkt från förlaget, gå in på: appellforlag.se

Nordiska Konst Quizet

Kära vänner, nordisk konst är känd över hela världen för dess visionära klarhet, känslkraft, andliga djup och breda spännvidd i fråga om motiv och stil. Här kan du kolla din egen spännvidd i ämnet. Svaren hittar du längst ned på sidan 4, om du mot all förmodan skulle behöva dem.

1. Konstnären Anders Zorn är mest känd för sina?

- A Landskap
- B Fåglar
- C Nakna kullor

2. Vilket var skulptören Gustav Vigelands favoritmaterial?

- A Trä
- B Sten
- C Brons

3. Var kan man se Siri Derkerts "Ristningar i Betong"?

- A Östermalmstorgs tunnelbanestation
- B Hötorgets tunnelbanestation
- C Ängbyplans tunnelbanestation

4. Vad var konstnären Gösta Adrian-Nilsson?

- A Minimalist
- B Naturalist
- C Modernist

5. Vilket verk av Nils Dardel känner de flesta av oss till?

- A Den döende pandan
- B Den döende dandyn
- C Den döende hunden

6. Från vilket land kom konstnären Helene Schjerfbeck?

- A Norge
- B Danmark
- C Finland

7. Landskapsmålaren Prins Eugen var bror till?

- A Kung Gustav VI
- B Kung Oscar II
- C Kung Gustav V

8. Vad var dansken Jens Søndergard?

- A Expressionist
- B Surrealist
- C Impressionist

9. Konstnären August Strindberg var också känd som?

- A Höjdhoppare
- B Författare
- C Politiker

10. Albert Edelfelt illustrerade "Fänrik Ståls sägner". Vem skrev diktverket?

- A Zacharias Topelius
- B Väinö Linna
- C Johan Ludvig Runeberg

11. Skulptören Johan Tobias Sergel var mest framstående under?

- A 1600-talet
- B 1700-talet
- C 1800-talet

12. På vilken ö finns ett museum över skulptören Carl Milles?

- A Öland
- B Lidingö
- C Visingsö

13. Vissa av Bror Hjorts verk censurerades under 1930-talet. Varför?

- A För skrämmande
- B För politiskt provocerande
- C För erotiskt utmanande

14. Vem målade Karl XII:s likfärd?

- A Kung Gustav III
- B Gustaf Cederström
- C Gustav Skarsgård

15. Hugo Simberg är mest känd för sin målning?

- A Den sårade soldaten
- B Den sårade självkänslan
- C Den sårade ängeln

16. Carl Larsson skildrade?

- A Medelklassens idylliska familjeliv
- B Borgerskapets överflöd
- C Arbetarnas vedermödor

17. Vilket djur förekommer ofta i Bruno Liljefors målningar?

- A Häst
- B Räv
- C Lejon

18. Vad var Ellen Thesleff?

- A Målare
- B Skulptör
- C Illustratör

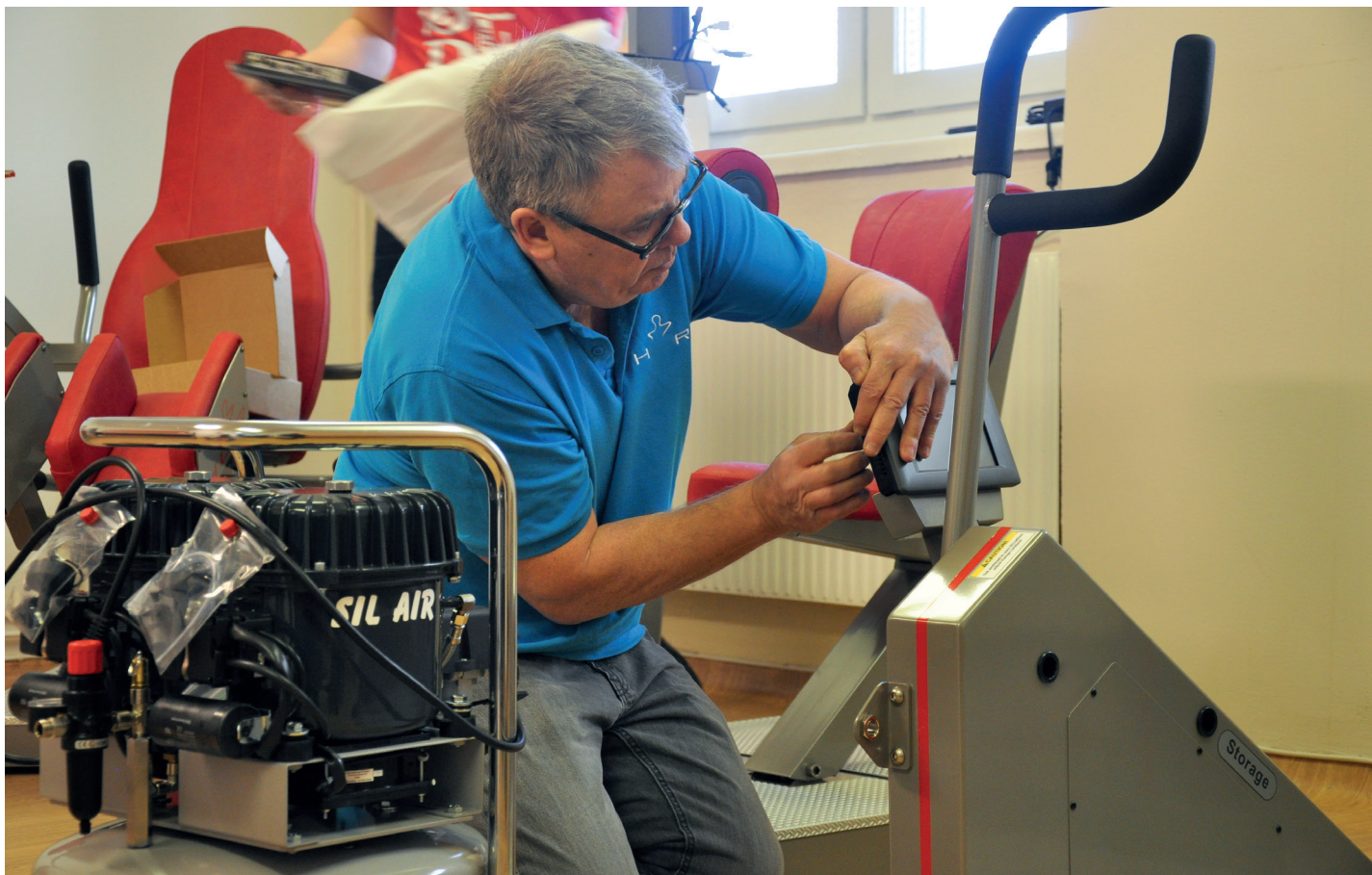
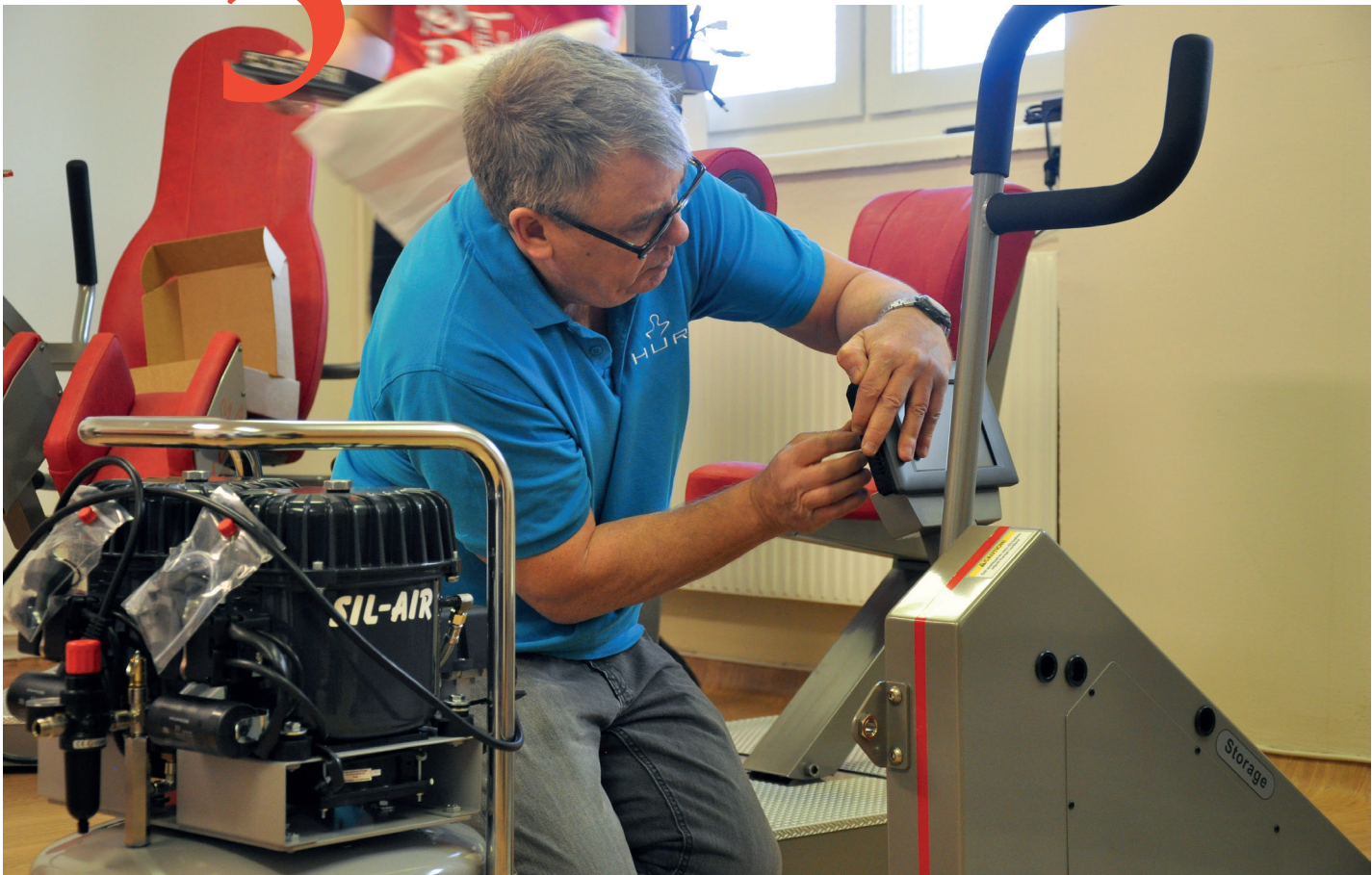
19. Vilken är Edvard Munchs mest kända målning?

- A Gråten
- B Skrälet
- C Skriet

20. Akseli Gallen-Kallela målade många motiv ur Finlands Nationalepos. Vad heter det?

- A Finlandia
- B Kalevala
- C Söner av ett folk

De två bilderna nedan ser vid en första titt ut att vara identiska. Så är det inte. De skiljer sig åt på fem punkter. Kan du hitta de fem felen?

ÄldrePower-gymmet på Körbärsvägen får toppmoderna träningsmaskiner installerade i mars 2015

Kryssa rätt och vinn tre trisslotter

Lös storkrysset på motstående sida och få chansen att vinna tre trisslotter. Bland alla rätta svar dras tre vinnare som får tre lotter var på posten. Vinnarna publiceras som vanligt i nästa nummer av Alma. Insändningsuppgifter hittar du längst ned på nästa sida. Lycka till!

Följande två personer kryssade rätt och vann var sin bok i förra numret av Alma.

Birgitta Fjällström, Enskede

Jeanette von Berlepsch, Enskede

Grattis!

Får det vara en liten sudokustund?

Så här gör man: Fyll de tomma rutorna så att varje vågrät och lodrät rad innehåller siffrorna 1–9.

Varje liten kvadrat (3 x 3 rutor) måste också innehålla siffrorna 1–9. Lycka till!

Lösningen på korsordet i Alma nr 3/2022

→ B
H
K
C
R
E
K
F
R
E
G
I
K
L
Ä
P
E
R
I
N
I
G
A
V
E
M
O
D
E
T
D
R
I
L
L
A
G
E
N
K
A
N
S
L
I
K
L
I
N
O
S
K
A
J
S
T
A
N
Y
S
N
Ö
E
L
E
V
V
I
T
S
K
A
R
S
J
Ä
S
A
E
N
Ä
G
R
A
S
O
M
Ä
T
E
R
S
V
Ä
R
A
S
T
O
R
G
E
L
N
G
R
Ö
P
T
A
N
S
R
V
A
S
S
G
L
I
D
E
R
U
S
E
L
M
A
R
K
Ä
G
A
R
E
A
L
G
E
L
L
A
K
S
T
E
N
B
R
O
T

1		2	7		5	3		
							6	8
3	9		8	4				
			9	2			1	
		1			8		3	7
5	3		6	1	4			2
	7		3	4	1			6
4						5		3
8	6				7	9	2	

							6	3
	4			2	1			
		1		5				
	2						3	1
								4
8	6							
1	2	8						
			7				8	2
		4	3				6	

4	2	9	7	1	5	3	9	8
3	7	5	6	8	2	9	1	4
6	8	1	4	9	3	5	7	2
2	9	4	1	7	6	8	3	5
7	3	6	8	5	4	1	2	9
1	5	8	3	2	9	7	4	6
1	5	7	2	4	8	6	9	3
8	6	2	9	3	1	4	5	7
9	4	3	5	6	7	2	8	1

7	8	4	3	9	2	6	1	5
5	3	6	7	1	4	9	8	2
1	9	2	8	6	5	7	3	4
8	6	3	1	4	9	2	5	7
9	1	5	2	3	7	8	4	6
4	2	7	5	8	6	3	9	1
6	7	1	9	5	3	4	2	8
3	4	8	6	2	1	5	7	9
2	5	9	4	7	8	1	6	3

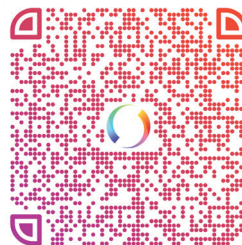
Många äldre sitter helt ensamma under helgerna. Skänk dem en stund av gemenskap!

Swisha 100 kronor till **ett samtal i jul, 9025305**

Din gåva hjälper oss hålla vår helgjour öppen under jul och nyår till tröst för äldre i ensamheten

- 1. Starta Swish**
- 2. Scanna QR-koden**
- 3. Godkänn – klart!**

Stort tack för ditt stöd!